

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ
Протокол № 3 від 28.03.2023

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов,
І.А. Чухно, І.В. Завгородній, Л.В. Фоміна,
І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

**А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марков-
ський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків: ХНМУ, 2023. – 267 с.**

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їхніх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний медичний університет, 2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова організаційного комітету:

Капустник Валерій Андрійович – Ректор ХНМУ, д.мед.н., проф., Заслужений працівник освіти України;

Заступники голови організаційного комітету:

М'ясоєдов Валерій Васильович – д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи ХНМУ;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи, д.мед.н., професор;

Завгородній Ігор Володимирович – д.мед.н., проф., академік Академії наук вищої освіти України, директор навчально-наукового інституту якості освіти ХНМУ;

Чухно Інна Анатоліївна – заступниця директора ННІ ЯО ХНМУ, к. наук з держ. упр., доцент;

Члени організаційного комітету:

Залевський Б.А. – проректор з адміністративно-господарської роботи;

Краснікова С.О. – декан V факультету з підготовки іноземних студентів, к.мед.н, професор;

Фоміна Л.В. – завідувач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к.філолог.н., професор;

Корнейко І.В. – завідувач кафедри іноземних мов, к.філос.н., професор;

Маракушин Д.І. – директор Навчально-наукового інституту з підготовки іноземних громадян (далі – ННІ ППГ) ХНМУ, д.мед.н., професор;

Киричок І.В. – директор Наукової бібліотеки;

Білоножка М.М. – в.о. начальника відділу міжнародних зв'язків;

Брітякова В.В. – в.о. начальника редакційно-видавничого відділу;

Секретарі конференції:

Волошко К.В. – методист II категорії Навчальної лабораторії моніторингу та систем управління якістю освіти ННІ ЯО ХНМУ;

Перцев П.Д. – фахівець з інформаційних технологій Симуляційного центру ННІ ЯО ХНМУ

кількість уражень верхніх відділів ШКТ, ніж диклофенак. При цьому еторикоксиб мав більший ризик реноваскулярних побічних ефектів, ніж диклофенак.

• **CONDOR** (Celecoxib versus Omeprazole and Diclofenac Patients with Osteoarthritis and Rheumatoid Arthritis – Порівняння целекоксибу й омепразолу з диклофенаком у пацієнтів з ОА та РА) було оцінено целекоксиб порівняно з комбінацією диклофенаку з омепразолом у пацієнтів з ОА та РА. Результати показали, що ризик клінічно значущого ураження верхніх або нижніх відділів шлунково-кишкового тракту був нижчим у пацієнтів, які отримували селективний НПЗП ЦОГ-2, проти неселективного НПЗП плюс ІПП.

Як **висновки** треба зауважити, що лікування коморбідних хворих потребує особливої уваги до потенційних ризиків побічної дії та взаємодії між препаратами. Кількість досліджень з кожним роком зростає, тому постає питання в систематизації матеріалів для їх зручного використання в клінічній практиці й у викладанні на додипломному та післядипломному етапах державною та англійською мовами. На заняттях з підготовки лікарів рекомендуємо застосувати сучасні клінічні інструменти відкритого доступу, що допомагають передбачити й оцінити ризик побічної дії та ускладнень застосування деяких комбінацій ліків:

1. https://www.drugs.com/drug_interactions.html
2. <https://www.webmd.com/interaction-checker/default.htm>
3. <https://online.epocrates.com/interaction-check>
4. <https://reference.medscape.com/drug-interactionchecker>

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК СФЕРА ПРОЯВУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Коваленко Н.І., Одушкіна Н.В., Шевчук В.А.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Роль вищої освіти на сучасному етапі визначається вимогами, які ставить суспільство. Головним завданням на сьогодні є не тільки накопичення певного багажу знань здобувачами вищої освіти, а й розвиток їхньої пізнавальної діяльності, творчої активності, самостійного мислення [1, с. 5; 2, с. 13]. Якість навчально-виховного процесу залежить значною мірою від викладачів і їхньої професійної майстерності. Навчальні заклади орієнтуються на сучасні інноваційні технології викладання [3, с. 2]. З огляду на це, викладачі мають володіти не тільки досконалими професійними знаннями, але й сучасними методами та технологіями передавання знань студентам. Саме професійна майстерність є невіддільною частиною професійної компетентності викладача вищої школи, які, зі свого боку, формують авторитет і повагу у студентів [2, с. 137].

Метою роботи є узагальнення найбільш значущих методів активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Сутність педагогічної майстерності полягає в поєднанні глибоких професійних знань й особистих якостей викладача, серед яких найважливішими є працьовитість, відповідальність, справедливість, чесність, об'єктивність, доброзичливість, терпеливість, висока моральність, дисциплінованість, організованість, систематичне підвищення свого професійного рівня тощо [1, с. 199; 2, с. 146].

Важливим компонентом професійної майстерності є глибокі знання особистості студентів, повага до них, здатність організовувати студентський колектив, уміння подавати навчальний матеріал у доступній формі, творчий підхід до роботи. Майстерність реалізується через уміння й навички взаємодії зі студентським колективом, стимулювання діяльності студентів. Такі педагогічні способи та прийоми, як умовляння, переконання, повчання, також сприяють успішному здійсненню педагогічної діяльності [2, с. 159].

Важливим фактором керування пізнавальною діяльністю на заняттях є вміння викладача зацікавити студентів своєю дисципліною. Активні методи навчання сприяють формуванню аналітичного й творчого мислення [4, с. 81]. Завдання викладача – націлити студентів на процес самостійного набуття знань. Активізації пізнавальної діяльності на лекції буде сприяти проблемне викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, які студенти мають вирішити [2, с. 268]. Важливим є використання яскравих прикладів із практики, що допоможуть висвітлити проблему. Для встановлення зворотного зв'язку між викладачем і студентами має значення застосування методу контрольних питань. За допомогою коротких і точних питань можна стимулювати допитливість, самостійність мислення, розвинути творчі здібності студентів.

Лекція надає основу знань, активізує інтелектуальну діяльність слухачів. Для поглибленого вивчення дисципліни та закріплення теоретичних знань, вироблення навичок їхнього використання для вирішення практичних питань призначені практичні заняття. При проведенні практичних занять слід залучати всіх студентів до вирішення пізнавальних завдань [2, с. 302]. Комп'ютеризація занять також може сприяти активізації пізнавальної діяльності та вдосконаленню контролю успішності студентів. Крім традиційних, можна використовувати й інші форми проведення занять, такі як ділова гра, «мозковий штурм», «круглий стіл», метод кейсів, конференції, що дозволить майбутнім спеціалістам навчитися добирати й систематизувати інформацію, виражати думки, виступати публічно, працювати в команді, узагальнювати та робити висновки [4, с. 81]. Готуючи завдання, слід враховувати рівень підготовки кожного студента групи, щоб вони мали можливість проявити свої здібності й отримали задоволення від власного успіху.

Застосування інтерактивних методів навчання надасть можливість залучити всіх студентів до процесу пізнання нового матеріалу, сформувати дослідницький підхід до вирішення проблеми, розвинути наукове мислення студентів, зробити процес навчання не тільки цікавим, а й результативним. Так, у діловій грі можна імітувати якусь професійну ситуацію, при «мозковому штурмі» – організувати колективну роботу з вирішення практичних чи наукових проблем, на «круглому столі» – навчити проводити дискусії, а «метод кейсів» розвиватиме здатність до аналізу складних ситуацій. При використанні будь-якого з інтерактивних методів усі студенти виявляються залученими до процесу пізнання, стають повноправними його учасниками й отримують нові знання власним досвідом [4, с. 277].

Таким чином, підвищення професійної майстерності викладачів вищої школи, вдосконалення форм і методів навчання сприятиме активізації пізнавальної діяльності студентів, навчить їх оцінювати проблему, приймати професійні рішення, нести відповідальність, підготує до майбутньої практичної діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ: Акцент, 2014. 416 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2011. 486 с.
3. Наволокова Н.П. Характеристика педагогічних технологій // Біологія. Харків: ТОВ Видавнича група «Основа», 2014. № 15. С. 2–8.
4. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.

ЛЕКЦІЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Коваленко Т.І.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

У сучасному світі після появи коронавірусної пандемії більшість навчальних закладів перейшли на змішану форму навчання. У більшості закладів вищої освіти (ЗВО) саме лекції зараз, як правило, читаються дистанційно. Викладачем лекційного матеріалу потребує від педагога досить великої витрати енергії. Після Дослідження показує такі енерговитрати при різних видах роботи [1]:

- праця робітників виробництва – 200–250 ккал на годину (на 70 кг ваги);
- друкування тексту – 90–140;
- бесіда сидячи – 106;
- розумова праця – 120–140;
- читання, навчання – 110–112;
- читання лекції для великої групи слухачів – 140–270.

З огляду на такі висновки, викладачам ЗВО слід готувати лекційний матеріал так, щоб він був доступним, цікавим та корисним для здобувачів вищої освіти, щоб не були витрачені дарма енергія та сила лектора. При проведенні лекції у великій аудиторії викладач може презентувати матеріал за допомогою невербальної комунікації. До таких засобів належить система знаків, які відрізняються мовними способами та формою їх виявлення. У процесі взаємодії вербальні й невербальні засоби можуть підсилювати або послаблювати дію один одного [2]. Мова невербального спілкування є мовою не лише жестів, а й почуттів. Лектор має вміти правильно визначити настрої аудиторії, рівень дохідливості змісту лекції та рівень його засвоєння не лише за явно вираженою зовнішньою реакцією, а й за малопомітними ознаками поведінки аудиторії. За усмішкою, кивком голови, запитальним поглядом, зміною пози викладач повинен оцінити стан слухача щодо взаємодії та за необхідності одразу внести потрібні корективи в намічений план лекції. Лектор повинен мати широкий науковий світогляд, володіти ґрунтовними знаннями й практичним досвідом у відповідній науковій галузі, уміти системно, аргументовано, на належному науковому та методичному рівні викладати теоретичні основи навчального курсу. Хоч за такого викладання матеріалу теж є недоліки: пасивність студента під час лекції, недостатня творча активність, слабо розкривається потенціал можливості особистості.